

Cztery wymiary

Artysta: Mirosław Filonik

Kurator: Andrzej Zagrobelny

Daty: 29.11.2024-26.01.2025

Wernisaż: 29 listopada 2024, godz. 18.00

Miejsce: Gdańska Galeria Miejska 1, ul. Piwna 27/29

Godziny otwarcia: wtorek - niedziela, 12.00-18.00

Dzieła Mirosława Filonika wydają się wyłaniać z mroku. Stworzone przez niego instalacje o oszczędnych formach rozświetlają przestrzeń galerii. Artysta od lat do swoich realizacji wykorzystuje lampy jarzeniowe. Pierwsze prace rzeźbiarskie z elementem światła pojawiły się już w drugiej poł. lat 80. XX w., w momencie gdy wystawiał z grupą *Neue Bierieminnost*, której był założycielem wraz z Markiem Kijewskim i Mirosławem Bałką. Natomiast kilka lat później, pracując samodzielnie, artysta niemal wyłącznie ograniczył budulec swoich prac do lamp, które stały się emblematyczne dla całej jego późniejszej działalności twórczej.

Instalacje realizuje z prostych i rytmicznie połączonych ze sobą barwnych świetlówek tworzących formy geometryczne. Ich struktury ściśle związane są z architekturą miejsca, w której powstają. Mirosław Filonik stara się nie nadawać tytułów swoim dziełom, od ok. 2000 roku przy kolejnych realizacjach ogranicza się tylko do nazwy Daylight System – określającej typ świetlówki. Unika tym samym prostych skojarzeń czy niepotrzebnych narracji, kierując widza ku bardziej zmysłowemu postrzeganiu prac.

W pierwszych wersach wiersza „Another One” amerykańskiego poety Rona Padgetta czytamy: „When you're a child / you learn / there are three dimensions: / height, width, and depth. / Like a shoebox. / Then later you hear / there's a fourth dimension: / time” (tłum.: „W dzieciństwie dowiadujesz się, że są trzy wymiary: wysokość, szerokość i głębokość. Jak w pudełku po butach. Potem słyszysz, że jest jeszcze czwarty wymiar: czas”). Podobne odczucia mamy patrząc na instalacje Filonika. Pozornie tylko, tak jak przywołane przez poetę banalne pudełko po butach, posiadają ściśle określone wymiary. Jest w nich jednak coś więcej, coś niemierzalnego, co dostarcza odbiorcy wręcz metafizycznych doświadczeń.

W strategię artystyczną Filonika wpisane jest, przynajmniej częściowo, ulotne trwanie jego monumentalnych dzieł. Spektakularne realizacje site-specific, uwzględniające kontekst miejsca, w którym powstają, istnieją fizycznie tyle, ile trwa czas danego projektu. Obecna wystawa prezentuje w przestrzeni galerii wybrane prace zbudowane z modułowych elementów powstałe w ostatnim okresie twórczości. Niezwykle ważnym dopełnieniem ekspozycji jest jednak pokaz fotograficznej i filmowej dokumentacji obejmującej ponad sto monumentalnych instalacji świetlnych realizowanych w instytucjach kultury oraz przestrzeni publicznej (m in. na fasadach budynków) przez artystę od końca lat 80. XX w.. Takie spojrzenie umożliwi lepsze poznanie i zrozumienie sztuki Mirosława Filonika, jednego z najważniejszych polskich współczesnych twórców wizualnych.

Mirosław Filonik urodził się w 1958 roku w Białymstoku, mieszka i pracuje w Warszawie. W latach 1980-1985 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Tytuł doktora otrzymał w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu w 2008 roku. W 1985 roku razem z Mirosławem Bałką i Markiem Kijewskim założył grupę *Neue Bieriemienność*, zaliczaną do najważniejszych polskich grup artystycznych lat 80. Do 1989 roku artyści wspólnie realizowali wystawy w duchu „nowej ekspresji” i „rzeźby postmalarskiej”.

Od 1990 roku Filonik tworzy indywidualnie, głównie instalacje świetlne z autorskich lamp jarzeniowych. Swoje prace prezentował na ponad stu wystawach zbiorowych i indywidualnych, w Polsce m.in. w Galerii Zachęta, Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu, Galerii Bielskiej BWA oraz CSW Zamek Ujazdowski w Warszawie, CSW Łaźnia w Gdańsku oraz Instytutach Polskich w Berlinie, Lipsku i Rzymie, a także w galeriach zagranicznych, m.in. w Niemczech, Holandii, Finlandii, Hiszpanii, Wenezueli. Jego prace znajdują się w zbiorach prywatnych i kolekcjach: CRP w Orońsku, CSW Zamek Ujazdowski w Warszawie, MSN w Warszawie oraz Galerie für Zeitgenössische Kunst w Lipsku.

Patroni medialni:

NN6T, Magazyn Szum, Prestiż Magazyn Trójmiejski, Gdańsk.pl, Trójmiasto.pl